

Rīgā

2009.gada 18.maijā Nr.

Valsts kancelejas
Politikas koordinācijas departamenta
Valsts pārvaldes attīstības politikas nodaļas
vadītājai I.Bitei Percevai
E-pasts: Inga.Bite@mk.gov.lv

Par funkciju audita ziņojuma projektu

Papildinājumi [10] punktā:

VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” (turpmāk – VSIA RPNC) Alkohola, narkotisko un psihotropo vielu reibuma ekspertīzes nodaļa (turpmāk – ANPREN) papildus ekspertīžu veikšanai, metodiskās un konsultatīvās palīdzības sniegšanai tiesībsargāšanas iestādēm, veic arī (pamatojoties uz MK 11.01.2005. noteikumiem Nr.15 un MK 02.06.2008. noteikumiem Nr.394) pēc darba devēja, vecāku un personas personīga iesnieguma:

- pacientu biomateriāla izmeklēšanu uz alkohola, narkotisko un psihotropo vielu klātbūtni;
- jūrnieku pirmsreisa pārbaudes uz narkotiskām u.c. apreibinošām vielām;
- nodrošina izmeklējumus arī visām Latvijas ārstniecības iestādēm.

[15] punkts:

Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes laboratorija, kaut aparatūra atļauj, nevar veikt cilvēka biomateriāla paraugu izmeklēšanu, jo ar šo ekspertīžu veidu var nodarboties speciālisti ar augstāko farmaceitisko izglītību, kuri specializējušies tiesu medicīnā un tiesu medicīnas toksikoloģijā.

VSIA RPNC ANPREN darbs no izveidošanas brīža (1986.g.) tiek organizēts kā operatīvais dienests. Narkologi eksperti un ķīmiski toksikoloģiskās laboratorijas eksperti 40 min laikā ir spējīgi nodrošināt pasūtītājam medicīniskās pārbaudes veikšanu un alkohola koncentrācijas noteikšanu; galīgais slēdziens alkohola ekspertīzei uzreiz tiek nodots pasūtītājam. Tas ir ļoti svarīgi Valsts policijai, Ceļu policijai u.c., lai pieņemtu lēmumu par tālāko rīcību ar aizturēto personu. Ķīmiski toksikoloģiskā laboratorija vienas dienas laikā var izdot iepriekšējās proves rezultātu uz narkotiskām, psihotropām u.c. apreibinošām vielām, un jau 3 - 14 dienu laikā var izdod galīgo ekspertīzes atzinumu, kas nodrošina tiesībsargājošām institūcijām tālāko operatīvo rīcību. Tik ātra rīcība ir iespējama, ja ANPREN narkologi eksperti strādā diennakti kopā ar Ķīmiski toksikoloģiskās laboratorijas speciālistiem. VSIA RPNC izveidotā struktūrvienība, proti, ANPREN ar Ķīmiski toksikoloģisko laboratoriju, sakarā ar to, ka nesaņem valsts finansējumu, savus izdevumus ir ekonomiski pārdomājusi un samazinājusi līdz minimāliem. Vidējā viena izmeklējuma cena 2008.gadā – bija Ls 59 (svārstās no Ls 7 līdz Ls 100). No Valsts policijas saņemtā apmaksā, saskaņā ar noslēgto līgumu, regresa

ceļā tiek atgriezta valsts budžetā, ekspertējamajai personai apmaksājot ekspertīzes izdevumus.

[24] punkts:

Nevar piekrist apgalvojumam, ka VSIA RPNC veiktās narkotisko un psihotropo vielu, un alkohola ietekmes ekspertīzes pamatā tiek izmantotas administratīvo pārkāpumu procesā un neatšķiras no citām tiesu ekspertīzēm.

Vairāk kā 50% gadījumu, tās ir krimināllietas, tostarp, par atkārtotu neatļauto vielu lietošanu, glabāšanu un realizāciju un arī pamatojoties uz mūsu sniegtajiem atzinumiem, tiek ierosinātas krimināllietas. ANPREN un Ķīmiski toksikoloģiskās laboratorijas eksperti kā eksperti vai liecinieki piedalās tiesas sēdēs. Tiesu ekspertīžu klasifikatorā narkoloģiskā ekspertīze un ķīmiski toksikoloģiskā ekspertīze (dzīvo cilvēku biomateriāla paraugu izmeklēšana) ir apstiprināti kā atsevišķi ekspertīžu veidi, kuri papildina viens otru un nepieciešami kvalitatīva atzinuma sniegšanai.

Svarīgs nosacījums šo ekspertīžu veikšanā ir narkologa medicīniskā pārbaude ekspertīzes veikšanas laikā, lai tiktu ņemta vērā personas izmainītā tolerance uz lietoto narkotisko vai psihotropo vielu un hroniskās narkotizācijas sekas.

Lai būtu vienota pilnvērtīga ekspertīze, ļoti liela nozīme ir pacienta izmeklēšanai, ko izdara narkologs, un iegūtā klīniskā aina ir operatīvi papildināta ar ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātiem.

Laboratorijās esošās iekārtas uz doto brīdi ir pilnībā noslogotas ar veicamiem izmeklējumiem. Laboratorijas darba apjoms, tajā skaitā ķīmiski toksikoloģisko ekspertīžu skaits, katru gadu palielinās.

[25] punkta otrā daļa:

Nepieļaujama ir arī situācija, kad Narkoloģiskās palīdzības dienests ar stacionāru un ambulatoro nodaļu, kurš apkalpo gan aizvietojošās terapijas programmas, gan stacionārā ievietotos slimniekus, atdiferencēt nepieciešamiem psihotiskiem stāvokļiem, paliks bez ķīmiski toksikoloģiskās laboratorijas, kas neatliekamā kārtā nodrošina nepieciešamos izmeklējumus, no kā ir atkarīga slimnieku tālākās ārstēšanas taktika.

Analīžu nogādāšana uz citām laboratorijām prasīs papildus izmaksas un būs zaudēts akūtai palīdzībai nepieciešamais laiks, kas var apdraudēt personas dzīvību.

Narkoloģisko pacientu izmeklēšanas un uzraudzības (monitoringa) nodrošināšanai nepieciešama pilna ķīmiski toksikoloģiskā izmeklēšana, kuru var nodrošināt tikai ANPREN ķīmiski toksikoloģiskā laboratorija, jo pārējās laboratorijas neveic monitoringu, bet klīniskās laboratorijas nenosaka konkrētu lietoto vielu. Aizvietojošo vai ilgtermiņa farmakoterapijas programmu pacientu monitorēšanai (novērošanai) ir nepieciešams veikt analīzes, kuras nosaka lietojamo medikamentu līmeni, lai spriestu vai pacients to lieto konsilija noteiktā devā, lai izslēgtu vielu ļaunprātīgu lietošanu un tirgošanu, kas jau saistīts ar ekspertīžu jautājumiem. Kā liecina līdzšinējā pieredze, ANPREN Ķīmiski toksikoloģiskā laboratorija vienlaicīgi var nodrošināt gan ķīmiski toksikoloģisko ekspertīžu veikšanu pēc lēmumiem, gan biomateriāla paraugu ķīmiski toksikoloģisko izmeklēšanu pacientiem visā Latvijas teritorijā, un veicamās funkcijas nepārklājas ne ar vienu iestādi.

Ņemot vērā visu augstāk minēto, ANPREN ir specifiska medicīniska ekspertīžu nodaļa, jānodrošina personas datu konfidencialitāte pamatojoties uz Fiziskās personas datu aizsardzības likumu. Pēc Eiropas standartiem laboratorijām, īpaši ekspertīžu laboratorijām, ir jābūt neatkarīgām no pasūtītāja, lai nezaudētu neatkarību. Iekļaujot

medicīnisko ekspertīžu laboratorijas IeM struktūrā, var veicināt to atkarību no procesa virzītāja, kā arī iedzīvotāju uzticības zaudēšanu.

Valdes priekšsēdētājs

J.Buģins

